

усвідомлення власних потреб, вимог суспільства, колективу; розуміння комунікативної задачі, яку слід розв'язати; визначення на основі особистісного досвіду щодо очікуваного результату діяльності найбільш ймовірних способів розв'язання комунікативних задач.

Список використаних джерел

1. Вагерич. Н.С. Діалогічний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема Товканець Г.В., Вагерич. Н.С. // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія: збірник наукових праць. – Мукачево, 2019.– С. 113-116.

2. Каган М. С. Общение как ценность и как творчество / М. С. Каган, А. М. Эткин // Вопросы психологии. – 1988. – № 4. – С. 25–34.

3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

4. Товканець Г. В. Перцептивні аспекти педагогічної взаємодії / Г. В. Товканець // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – 2018. - Вип. 1(42). – С. 242–245.

ЩЕРБАН Т. Д.

Мукачівський державний університет, Україна

ГОБЛИК В. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасного спеціаліста характеризує таке поняття, як професіоналізм. Фундаментальними структурними утвореннями професіоналізму є: знання предмету діяльності; методологія професійного мислення; достатній досвід діяльності; творчий характер; уміння пошуку оптимальних варіантів виконання завдання; наявність чіткого орієнтувального образу стратегії і тактики виконання діяльності [1].

Головною рушійною силою процесу професійного становлення молодого спеціаліста є наявність певного протиріччя між професійною підготовкою, одержаною ним у вузі, попередніми уявленнями про роботу, працю, соціальними і соціально-психологічними сподіваннями та реальними вимогами, конкретними умовами професійної діяльності, повсякденною практикою [2].

Отже важливе завдання, яке повинні вирішувати вищі заклади освіти - це формування готовності випускників до майбутньої практичної діяльності. Мета даного дослідження - розглянути деякі аспекти процесу формування готовності у студентів до майбутньої професійної діяльності.

Готовність до професійної діяльності поділяємо на види – професійна та психологічна. Розглянемо особливості та зміст кожної з них.

Професійна готовність – це «здатність діяти професійно», тобто вміти швидко і оперативно приймати доцільні рішення у постійно мінливих умовах. Професійну готовність складають професійні знання, практичні навички, професійні

уміння. Професійна готовність формує професійне мислення особистості [1]. Для того щоб вивчити, підготувати потрібного спеціаліста університет повинен тісно співпрацювати з практиками, які і визначають критерії теоретичної та практичної підготовки. МДУ має великий досвід такої співпраці. В університеті систематично проводяться дискусії з працедавцями щодо готовності наших випускників до практичної роботи.

Завдяки цим дискусіям навчальний заклад має змогу вдосконалити зміст професійної підготовки. Працедавці визначають критерії, компетентності, які доцільно включити у навчальний план, у перелік вибіркових дисциплін, у зміст предметів. Гарного результату дає залучення практиків до підготовки майбутніх спеціалістів у ролі викладачів та керівників практики.

Психологічна готовність – це здатність мобілізувати свій особистісний потенціал, для того щоб швидко і оперативно приймати професійні рішення у постійно мінливих умовах. Психологічну готовність складають інтереси, мотиви, якості які формують характер особистості.

Якщо питання щодо професійної готовності є більш чітко визначеним, то питання формування психологічної готовності викликає багато проблемних питань.

Щоб відповісти на це питання протягом багатьох років нами систематизовано соціологічні дослідження щодо періоду адаптації наших випускників у конкретній професійній діяльності. Спочатку розглянемо труднощі цього адаптаційного періоду. Результати сформовані на підставі опитування працедавців. Тобто вибірка – це експерти-працедавці, які оцінювали труднощі молодих спеціалістів. Всі труднощі проранжовані за значимістю. Отримано наступні результати. I ранг складають якості - відсутність вміння розуміти мотиви поведінки інших. II ранг: невміння сприймати критику; власна емоційна неврівноваженість. III ранг: невміння організувати свою діяльність; невміння організувати діяльність інших. IV ранг: труднощі комунікації; невміння переконувати інших. Узагальнюючи відмітимо, що зазначені труднощі є компонентами, вміннями саме психологічної готовності до професійної діяльності. Також очевидно, що всі зазначені труднощі ґрунтуються на вмінні комунікації. Отже готовність до спілкування з іншими (колегами, клієнтами, керівництвом, підлеглими) є основою психологічної готовності [4].

Отже, попри важливість формування якісної фахово-предметної готовності майбутнього спеціаліста, важливим є питання формування психологічної готовності, розвитку комунікативної компетентності. І тут важливим є питання: «Хто і як повинен здійснювати, допомагати, формувати психологічну готовність студента до майбутньої професійної діяльності?». Це не можливо здійснити без особистості самого викладача. Саме викладач не тільки навчає, але і виховує, розвиває студента. Викладач вузу, його особистісні якості, стиль навчального та міжособистісного спілкування є тим образом, маркером, який демонструє взірць професійної готовності. Студент, у якого протягом навчання у вузі сформована готовність до професійної діяльності, має всі шанси і можливості стати успішним у професії.

Список використаних джерел

1. Савчин М.В. Психологія відповідальної поведінки:[монографія] / М. В. Савчин – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2008. – 280 с.

Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності [Текст]: наук.вид. / Т. М. Титаренко – К.: Либідь, 2003. – 376 с.

3.Щербан, Т. Д. Деякі психологічні особливості підготовки успішного фахівця / Т. Д. Щербан, В. В. Гоблик // Проблеми сучасної психології: збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. – Випуск 31. – С.569-582. – [Фахове видання] [Копія] [Збірник проіндексовано - Copernicus].

4.Shcherban, Tetiana Psychological peculiarities of emotional burnout of adolescents in the process of communicating with adults / Tetiana Shcherban, Iryna Bretsko // Science and Education. Psychology : academic journal. – Odesa, 2018. – №1. – P.131-138. – [Копія] [Фахове видання] [Журнал проіндексовано Web of Science] [Index Copernicus].

ЩЕРБАН Т. Д.

ЩЕРБАН Г. В.

ШТИМА В. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ДЕЯКІ ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕФЛЕКСИВНОСТІ СТУДЕНТІВ

Важливим критерієм успішності фахівця є його особистісна та професійна рефлексія. Питання про засоби її формування залишається недостатньо вивченим. Рефлексія випускника вищого закладу освіти супроводжується реконструкцією професійно ціннісних орієнтацій особистості, виробленням необхідних способів діяльності, розвитком мотивації, нагромадженням власного досвіду практичної діяльності.

У студентському віці індивід усвідомлює та оцінює свої особливості, свої духовні, морально-психологічні, інтелектуальні, вольові якості. Важлива роль при цьому належить особистісній рефлексії – заглибленню у світ власних учинків, почуттів, переживань, співвіднесення їх з навколишньою дійсністю. Усвідомлення себе як неповторної особистості нерозривно пов'язане з розумінням соціального світу, в якому юнак живе. Юнацька саморефлексія спрямована не тільки на усвідомлення свого становища і призначення в світі, але і усвідомлення себе у майбутній професії [1].

Рефлексивні процеси у професії безпосередньо пов'язані з різними предметами, що входять до складу навчання, спільної роботи студента і викладача над навчальним матеріалом [2]. Доцільно розглядати наступні предмети рефлексії: система знань про майбутню професію; система стратегічних інтелектуальних умінь, що актуалізуються у процесі вироблення і прийняття рішення; система основних і проміжних рішень, що регулюють процес мислительної діяльності [3].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>